

**FINANCIËEL
VERSLAG
2016**

FINANCIIEEL
VERSLAG
2016

Wij hebben het genoegen de rekening en verantwoording aan te bieden van de financiën van de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie, achtereenvolgens:

Jaarrekening

- Geconsolideerde balans per 31 december 2016
- Geconsolideerde staat van Baten en Lasten over 2016 en 2015; begroting 2016 en 2017
- Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2015 en 2016
- Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
- Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2016
- Toelichting op de geconsolideerde staat van Baten en Lasten over 2016
- Enkelvoudige balans per 31 december 2016
- Enkelvoudige staat van Baten en Lasten over 2015 en 2016
- Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2016
- Toelichting op de enkelvoudige staat van Baten en Lasten over 2016

Overige gegevens

- Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Bijlagen

- Specificatie van de Baten over 2016
- Recapitulatie van de financiële resultaten 2016 ten opzichte van de begroting 2016

Mevr. C.E. Visser,
penningmeester
Utrecht, 26 april 2017

JAARREKENING

Geconsolideerde balans per 31 december 2016

Geconsolideerde

ACTIVA	31-12-2016	31-12-2015
Vaste activa		
Immateriële vaste activa [1]	140.839	137.544
Materiële vaste activa [2]	96.647	47.921
Financiële vaste activa [3]	0	120.318
Vlottende activa		
Vorraden [4]	66.977	0
Debiteuren [5]	343.379	422.104
Overige Vorderingen [6]	329.336	336.769
Liquide middelen [7]	6.179.777	6.202.067
Totaal	7.156.956	7.266.723

BATEN [12]

Contributie
Bijdragen vrije golf
Rente
Op- en afwaardering
Bijdrage besteding
Sponsorbijdragen
Publicaties
Overige
Totaal Baten

LASTEN [13]

Bureau
Personeelskosten
Huur en onderhoud
Kantoorkosten
Afschrijvingskosten
Automatiseringskosten
Porti
Verzekeringen
Drukkerwerk
Accountants en adv
Nagekomen lasten
Afwaardering cons
Totaal Bureau
Vereniging
Leden- en bestuurs
Grote toernooien e
Public relations en
Commissiekosten
Lidmaatschappen
Overige bestuursko
Totaal Vereniging

PASSIVA	31-12-2016	31-12-2015
Eigen vermogen		
Algemene Reserve [8]	4.727.722	4.455.130
Bestemmingsreserves [9]	291.347	292.527
Vorzieningen [10]	42.044	39.385
Kortlopende schulden en overlopende passiva [11]	2.095.843	2.479.681
Totaal	7.156.956	7.266.723

de staat van Baten en Lasten over 2016 en 2015; begroting 2016 en 2017

	2016	BEGROTING 2016	2015	BEGROTING 2017
	4.575.426	4.654.000	4.361.363	4.949.000
ers en Geassocieerden	2.113.737	2.064.000	2.315.475	1.933.000
	22.626	70.000	41.375	10.000
ng effecten	0	0	- 5.034	0
splan NOC*NSF	1.299.100	1.260.000	1.302.409	1.000.000
	593.494	625.000	288.225	745.000
	90.883	65.000	57.290	70.000
	259.105	97.000	43.736	77.000
	8.954.372	8.835.000	8.404.839	8.784.000
	2016	BEGROTING 2016	2015	BEGROTING 2017
	2.824.576	2.899.000	2.721.161	2.890.000
	161.564	171.000	173.593	196.000
	89.847	107.000	88.219	103.000
	118.267	90.000	104.744	215.000
sten	123.427	95.000	98.612	108.000
	126.460	135.000	145.667	90.000
	17.475	15.000	16.027	15.000
	11.126	23.000	32.000	19.000
wiseurs	146.132	107.000	152.706	101.000
vorige jaren	30.000	0	0	0
olidatiemaatschappijen	0	0	0	0
	3.648.875	3.642.000	3.532.728	3.737.000
vergaderingen	30.240	48.000	43.170	41.000
n evenementen	311.336	300.000	307.903	228.000
sponsorkosten	353.466	438.000	194.290	471.000
	209.349	255.000	249.418	318.000
	133.150	130.000	132.426	136.000
sten	34.765	29.000	48.903	21.000
	1.072.306	1.200.000	976.109	1.215.000

Geconsolideerd

LASTEN [13]**Dienstverlening**

Ledenadministratie
 Handicapregistratie
 Communicatieplatform
 Aansprakelijkheidsverzekering
 Bankkosten Stichting
 Software Ledensysteem
 Fairwaystrokes

Totaal Dienstverlening**Beleid**

Ontwikkeling en promotie
 Opleidingen
 Committed to
 Jeugdprojecten
 Onderzoeken
 Samenwerkingen

Totaal Beleid**Wedstrijden**

Wedstrijden en competities

Totaal Wedstrijden**Topgolf**

Coaching
 Reis- en communicatiekosten
 Trainingen
 Reizen buitenland
 WK
 ELTK
 IEAK
 Materialen en opleidingen
 (Para)medische kosten
 Olympisch Golfteam
 Overige Topgolf

Totaal Topgolf

de staat van Baten en Lasten over 2016 en 2015; begroting 2016 en 2017

	2016	BEGROTING 2016	2015	BEGROTING 2017
en productie kaarten	374.676	380.000	387.893	350.000
e vrije golfers	21.076	21.000	20.174	18.000
orm GOLF.NL	887.076	889.000	876.583	883.000
verzekering	106.212	105.000	106.672	105.000
ng Golfsport	27.588	15.000	14.636	15.000
ministratie	156.326	115.000	93.507	116.000
	49.096	50.000	89.345	15.000
ening	1.622.050	1.575.000	1.588.809	1.502.000
oductie NGF-uitgaven	87.193	60.000	69.771	50.000
	93.422	145.000	87.525	136.000
	190.245	153.000	173.992	118.000
	244.349	245.000	111.957	225.000
	37.197	70.000	31.725	70.000
	95.016	100.000	105.952	90.000
	747.421	773.000	580.922	689.000
mpetitie	323.501	314.000	315.058	287.000
en	323.501	314.000	315.058	287.000
	517.079	397.000	358.686	676.000
atiekosten coaches	45.108	30.000	39.158	47.000
	282.363	366.000	393.605	341.000
	164.930	126.000	113.025	121.000
	29.914	40.000	677	0
	56.766	48.000	52.220	49.000
	21.429	14.000	11.812	14.000
dingen	31.514	15.000	20.672	30.000
sten	8.433	7.000	6.946	8.000
m	82.090	170.000	205.884	0
	1.194	0	14.540	25.000
	1.240.819	1.213.000	1.217.224	1.311.000

Geconsolideerd

LASTEN [12]

Kleding en overig

Kleding

Overige

Totaal Kleding en

TOTAAL LASTEN

Resultaat voor re

Dotatie Bestemmi

Onttrekking Beste

Dotatie aan Alger

de staat van Baten en Lasten over 2016 en 2015; begroting 2016 en 2017

	2016	BEGROTING 2016	2015	BEGROTING 2017
ge	27.989	43.000	45.756	43.000
	0	0	100	0
overige	27.989	43.000	45.856	43.000
	8.682.960	8.760.000	8.256.706	8.784.000
resultaatbestemming	271.412	75.000	148.134	0
ingsreserves	1.180	0	832	0
mmingsreserves	0	0	0	0
mene Reserve	272.592	75.000	148.966	0

Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2016 en 2015

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen

een geschatte gemiddelde koers. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN		2016	2015
Bedrijfsresultaat		271.412	147.244
Aanpassingen voor			
• Afschrijvingen		118.267	104.744
• Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van financiële instrumenten		0	5.034
• Rentelasten en rentebaten		- 22.626	- 41.375
• Mutaties in voorzieningen		2.659	6.373
Veranderingen in werkkapitaal			
• Mutatie in voorraden	- 66.977		0
• Mutatie in debiteuren	78.725		- 97.060
• Mutatie in vorderingen (excl. rentevordering)	4.222		172.769
• Mutatie in kortlopende schulden	- 383.838		- 10.937
		- 367.868	64.772
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		1.844	286.792
Rente-ontvangsten		25.837	90.921
Kasstroom uit operationele activiteiten		27.681	377.713
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
• Investerings in materiële vaste activa	- 170.290		- 226.049
• Desinvesteringen in materiële vaste activa	0		0
• Investerings in financiële vaste activa	0		0
• Desinvesteringen in financiële vaste activa	120.319		0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		- 49.971	- 226.049
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		0	0
Netto kasstroom zijnde de mutatie geldmiddelen		- 22.290	151.664
Mutatie geldmiddelen			
Stand 31 december 2014	6.055.813	Stand 31 december 2015	6.202.076
Stand 31 december 2015	6.207.477	Stand 31 december 2016	6.179.777
Mutatie	151.664	Mutatie	- 22.290

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 640

De activiteiten van de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie (NGF) en haar dochtermaatschappijen bestaan voornamelijk uit de behartiging van de belangen van de Leden van de Federatie ten aanzien van golf in de ruimste zin van het woord.

De Koninklijke Nederlandse Golf Federatie is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 40516270. Bestuurders: J.G.M. Brakema-van Rhijn, W.P. Zelsmann, E. Weima, J.H. Prins, J.E. Kuipers, C.E. Visser en A.E. Levi.

De grondslagen hebben betrekking op de jaarrekening als geheel. De grondslagen zijn ten opzichte van voorgaand boekjaar niet gewijzigd.

Marginale afrondingsverschillen tussen balans en staat van Baten en Lasten ten opzichte van de toelichtingen zijn niet aangepast, aangezien dit het inzicht niet beïnvloedt.

Valutaomrekening

De jaarrekening luidt in euro's (de functionele en presentatievaluta van de vereniging). Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers van afwikkeling. De uit de omrekening per balansdatum voortvloeiende koersverschillen zijn opgenomen in de staat van Baten en Lasten.

Oordelen en schatten

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening komt het bestuur van de NGF tot diverse oordelen en schattingen. De belangrijkste oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen zijn:

- economische levensduur en restwaarde vaste activa;
- inbaarheid van de vorderingen;
- omvang van de voorziening;
- volledigheid van de aan het boekjaar toe te rekenen lasten.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van de NGF en haar groepsmaatschappijen per 31 december van het boekjaar. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen waarin de NGF beslissende zeggenschap kan uitoefenen.

De groepsmaatschappijen van de NGF zijn:

- **Stichting Del Court Fonds** (100%), KvK-nummer 41192974 te Utrecht.
Doelstelling: de behartiging van de belangen van degenen die beroepsmatig aan de Nederlandse golfclubs zijn verbonden.
Bestuurders: C.E. Visser en J.G.M. Brakema-van Rhijn.
- **Stichting tot Bevordering van de Golfsport (SBG)** (100%), KvK-nummer 30168183 te Utrecht.
Doelstelling: de bevordering van de golfsport en de behartiging van de belangen van met name de niet-clubgebonden golfers.
Bestuurders: C.E. Visser, J.G.M. Brakema-van Rhijn, W.P. Zelsmann, E. Weima, J.E. Kuipers en J.H. Prins.
- **Vereniging NGF CAO Golfbranche** (100%), KvK-nummer 59338008 te Utrecht.
Doelstelling: de behartiging van de sociaal-economische belangen van de Leden van de NGF en aan die Leden gelieerde partijen, alles voor zover betrekking hebbende op de CAO voor de Golfbranche, onder andere door middel van het lidmaatschap van de Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties (NVG) in verband met de participatie van de NVG samen met FNV Bondgenoten en CNV Vakmensen in de CAO voor de Golfbranche, en het verrichten van al wat hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.
Bestuurders: Koninklijke Nederlandse Golf Federatie.
- **Stichting RAAK!** (100%), KvK-nummer 65445554 te Utrecht.
Doelstelling: de bevordering van de golfsport onder de jeugd.
Bestuurders: Koninklijke Nederlandse Golf Federatie.

- **Stichting Golf Team Holland** (100%), KvK-nummer 63741156 te Utrecht. Doelstelling: de facilitering van de opleiding en begeleiding en (golf)evenementen alsmede de ontwikkeling van talentvolle jonge beoefenaars van de golfsport in Nederland, alsmede het aangaan van overeenkomsten met deze talentvolle jonge personen, teneinde meer jongeren aan te sporen tot de beoefening van de golfsport. Bestuurders: C.M.G. Huijskes-van Doorne, E. Weima en C.E. Visser.

De invloed van betekenis wordt veroorzaakt doordat de bestuurders van de NGF, de Stichting Del Court Fonds, de Vereniging NGF CAO Golfbranche, de Stichting RAAK!, de Stichting tot Bevordering van de Golfsport en de Stichting Golf Team Holland dezelfde zijn. Naast de gelijkheid van bestuur ontstaat de invloed van betekenis als gevolg van de financiële afhankelijkheid van de groepsmaatschappijen van de NGF.

De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop beslissende zeggenschap op de groepsmaatschappij is verkregen. De groepsmaatschappijen worden niet meer in de consolidatie opgenomen vanaf de datum waarop geen sprake meer is van beslissende zeggenschap. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld. Onderlinge transacties van de in de consolidatie betrokken entiteiten zijn in de consolidatie geëlimineerd.

De geconsolideerde jaarrekening bevat niet de gegevens van maatschappijen wier gezamenlijke betekenis van te verwaarlozen betekenis is voor het groepsgeheel. Dit heeft tot gevolg dat de groepsmaatschappijen Vereniging NGF CAO Golfbranche en Stichting Golf Team Holland niet in de consolidatie zijn betrokken.

Immateriële vaste activa

Op investeringen in immateriële vaste activa wordt een lineaire afschrijvingssystematiek toegepast van 20% per jaar over de historische kostprijs, waarbij, voor zover van toepassing, rekening wordt gehouden met een restwaarde.

Algemeen

Een immaterieel vast actief wordt in de balans opgenomen als:

- het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen die een actief in zich bergt, zullen toekomen aan de groep; en
- de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Uitgaven inzake een immaterieel vast actief die niet aan de voorwaarden voor activering voldoen (bijvoorbeeld uitgaven van onderzoek en intern ontwikkelde merken, logo's, uitgavenrechten en klantenbestanden) worden rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

De immateriële vaste activa die zijn verkregen bij de acquisitie van een groepsmaatschappij worden tegen de reële waarde op het verkrijgingsmoment opgenomen. De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en, indien van toepassing, cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen.

De afschrijving van de immateriële vaste activa geschiedt stelselmatig op basis van de geschatte economische levensduur met een maximum van twintig jaar. De economische levensduur en afschrijvingsmethode worden aan het einde van ieder boekjaar opnieuw beoordeeld. Indien de geschatte economische levensduur langer is dan twintig jaar zal, vanaf het moment van verwerking aan het einde van elk boekjaar, een bijzondere waardeverminderingstest worden uitgevoerd.

Intellectueel eigendom

Het intellectueel eigendom en de bijbehorende vooruitbetalingen betreffen de website, die lineair wordt afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur van drie jaar.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa in eigen gebruik worden gewaardeerd tegen de kostprijs (verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs), minus eventuele investerings-subsidies, verminderd met de cumulatieve afschrij-

vingen en, indien van toepassing, cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen. Er zijn geen rentekosten opgenomen in de tegen de vervaardigingsprijs gewaardeerde materiële vaste activa.

De materiële vaste activa worden als volgt lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur, rekening houdend met de restwaarde. Op investeringen in materiële vaste activa met een aanschafwaarde van > € 1.000 exclusief btw wordt een afschrijvingssystematiek toegepast, waarbij, voor zover van toepassing, rekening wordt gehouden met een restwaarde.

Inventarissen en verbouwingen	20,00% per jaar
ICT-apparatuur	33,33% per jaar
Vervoermiddelen (occasion)	33,33% per jaar

Financiële vaste activa

Niet-geconsolideerde deelnemingen waarin de groep invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Voor de bepaling of sprake is van invloed van betekenis worden mede in aanmerking genomen de financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten. Overeenkomstig de vermogensmutatiemethode worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van de groep in de nettovermogenswaarde, vermeerderd met haar aandeel in de resultaten van de deelnemingen en haar aandeel in de directe mutaties in het eigen vermogen van de deelnemingen vanaf het moment van verwerving, bepaald volgens de grondslagen zoals vermeld in deze jaarrekening, verminderd met haar aandeel in de dividenduitkeringen van de deelnemingen. In de staat van Baten en Lasten wordt het aandeel van de groep in het resultaat van de deelnemingen opgenomen. Indien de waarde van de deelneming volgens de vermogensmutatiemethode nihil is geworden, wordt deze methode niet langer toegepast en blijft de deelneming bij ongewijzigde omstandigheden op nihil gewaardeerd. Hierbij worden andere langlopende belangen in de deelneming die feitelijk worden aangemerkt als een onderdeel van de netto-investering, ook meegenomen. Indien en voor zover geheel of ten dele voor de schulden van de deelneming wordt ingestaan respectievelijk een feitelijke

verplichting bestaat de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening opgenomen.

Een vervolgens verkregen aandeel in de winst van de deelneming wordt pas weer verwerkt indien en voor zover het cumulatief niet-verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs minus eventuele bijzondere waardeverminderingen. Het dividend wordt als resultaat aangemerkt en verwerkt onder de financiële Baten en Lasten.

Vorderingen en overlopende activa

Voorraden

De voorraad handelsgoederen betreft aangeschafte golfsets. Deze wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs dan wel de lagere opbrengstwaarde. De verkrijgingsprijs van de handelsgoederen wordt bepaald op grond van de first-in-first-out-regel.

Vlottende vorderingen

De overige vorderingen die geen onderdeel zijn van de handelsportefeuille, worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs minus benodigde voorziening voor oninbaarheid.

Bestemmingsreserves

Dit is het gedeelte van het vermogen waaraan het bestuur een bestedingsbeperking heeft gegeven. De bestedingsbeperking is opgenomen onder de toelichting van desbetreffende Bestemmingsreserves.

Jubileumuitkeringen

De voorziening jubileumuitkering is opgenomen voor toekomstige uitkeringen in verband met jubilea van personeelsleden. De voorziening wordt berekend tegen contante waarde, waarbij rekening wordt gehouden met specifieke elementen, zoals de verwachte blijfkans.

Pensioenen

De Koninklijke Nederlandse Golf Federatie is aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds Pensioenfonds Zorg en Welzijn en past voor al haar medewerkers de middelloonregeling conform het standaard pensioenreglement toe.

De pensioenregeling is in de jaarrekening verwerkt als een toegezegde bijdrageregeling omdat:

- de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie aangesloten is bij een bedrijfstakpensioenfonds en samen met andere rechtspersonen dezelfde pensioenregeling toepast;
- de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie geen verplichting heeft tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van toekomstige premies.

De dekkingsgraad van Pensioenfonds Zorg en Welzijn per ultimo 2016 is 95,3% en daarmee 3% hoger dan ultimo 2015. De gemiddelde dekkingsgraad over 2016 bedroeg 90,1%.

De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de staat van Baten en Lasten verantwoord. Te betalen premie dan wel de vooruitbetaalde premie per jaareinde wordt als overlopend passief respectievelijk overlopend actief verantwoord. Voor verplichtingen naast de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt een voorziening opgenomen, indien per balansdatum sprake is van een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting aan de pensioenuitvoerder en/of werknemer, het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is en er een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

Overige activa en passiva

Kortlopende schulden

Bij de eerste opname van kortlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde verminderd met (in geval van een financiële verplichting die niet tegen reële waarde, met verwerking van

waardeveranderingen in de staat van Baten en Lasten, is opgenomen) de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten.

De overige kortlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winst of verlies worden in de staat van Baten en Lasten opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

Geamortiseerde kostprijs

De geamortiseerde kostprijs is het bedrag waarvoor een financieel actief of financiële verplichting bij de eerste verwerking in de balans wordt opgenomen verminderd met aflossingen op de hoofdsom, vermeerderd of verminderd met de via de effectieve-rentemethode bepaalde cumulatieve amortisatie van het verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag en verminderd met eventuele afboekingen (direct, dan wel door het vormen van een voorziening) wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid.

Alle overige posten in de balans worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

De contributiegelden worden bepaald op basis van het aantal leden van de Leden per 1 juli van het boekjaar, behoudens voor de Leden welke na deze datum toetreden tot de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie. Voor laatstgenoemde Leden wordt contributie berekend over de nog niet verstreken periode op basis van het aantal leden op het moment van toetreden.

De baten voor vrije golfers worden bepaald op basis van ontvangst, waarbij de ontvangsten vanaf 1 oktober van het boekjaar worden aangemerkt als vooruit ontvangen opbrengsten en derhalve in het volgende boekjaar ten gunste van het resultaat worden gebracht.

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van Baten en Lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen.

Rente

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst- en-verliesrekening verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

De overige baten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben respectievelijk waarin zij ontvangen zijn.

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Op de begrotingen zoals opgenomen in de jaarrekening is geen accountantscontrole toegepast.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2016

ACTIVA

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA [1]	2016	2015
Website		
<i>Boekwaarde op 1 januari</i>	137.544	0
Aanschaffingen in boekjaar		
• website en database	86.467	206.305
Totaal aanschaffingen	86.467	206.305
Af: afschrijvingen per 31 december	- 83.171	- 68.761
<i>Boekwaarde per 31 december</i>	140.839	137.544
Cumulatieve aanschafwaarde immateriële vaste activa	396.897	310.430
Cumulatieve afschrijvingen immateriële vaste activa	- 256.057	- 172.886
<i>Boekwaarde per 31 december</i>	140.839	137.544

MATERIËLE VASTE ACTIVA [2]	2016	2015
Inventaris		
<i>Boekwaarde op 1 januari</i>	47.921	64.159
Aanschaffingen in boekjaar		
• promotiematerialen	81.832	0
• ICT-apparatuur	1.991	19.744
Totaal aanschaffingen	83.823	19.744
	131.744	83.903
Af: afschrijvingen per 31 december	- 35.096	- 35.982
<i>Boekwaarde per 31 december</i>	96.648	47.921
Cumulatieve aanschafwaarde materiële vaste activa	388.586	395.054
Cumulatieve afschrijvingen materiële vaste activa	- 291.939	- 347.133
<i>Boekwaarde per 31 december</i>	96.647	47.921

FINANCIËLE VASTE ACTIVA [3]	2016	2015
Effecten		
	balanswaarde	balanswaarde
Golf Team Holland	0	120.139
	0	120.139
Het verloop wordt als volgt gespecificeerd:		
	2016	2015
Stand op 1 januari	120.319	125.353
Aanschaffingen	0	0
	120.319	125.353
Verkopen	- 120.319	0
	0	125.353
Op-/afwaardering	0	- 5.034
Stand op 31 december	0	120.319

De NGF bezat negentien certificaten ad € 10.000 Golf Team Holland. Golf Team Holland BV is per 31 december 2015 geliquideerd. De totale waarde van de certificaten ad € 120.319 is in 2016 door de BV uitgekeerd.

VOORRADEN [4]	2016	2015
Stand op 1 januari	0	0
Aanschaffingen	71.693	0
	71.693	0
Verkopen	- 4.716	0
	66.977	0
Op- en afwaardering	0	0
Boekwaarde op 31 december	66.977	0

De voorraden betreffen in 2016 aangeschafte jeugd-golfsets en putters ten behoeve van Stichting RAAK!

DEBITEUREN [5]	2016	2015
Debiteuren Koninklijke Nederlandse Golf Federatie	343.379	422.104
Af: voorziening	0	0
Totaal	343.379	422.104

Per 15 februari 2016 is de totale vordering afgelopen tot een bedrag van circa € 63.000.

OVERIGE VORDERINGEN [6]	2016	2015
Aanmaken clubkaarten nieuwe boekjaar	132.854	63.479
Bankrente	10.756	13.967
Vooruitbetaalde contributies	15.747	4.558
IT-automatiseringskosten	3.676	32.420
PostNL waarborgsom postdiensten	14.403	14.403
Abonnementen	24.294	0
Te vorderen voorschotten	32.235	11.077
Verzekering	1.289	0
Huur	0	33.729
Vooruitbetaalde kosten vrije golfers	0	102.675
EGA-lidmaatschap	34.648	33.883
Rekening-courant Golf Team Holland	46.831	0
Overige vorderingen	12.605	26.579
Totaal	329.336	336.963

LIQUIDE MIDDELEN [7]	2016	2015
Spaarrekeningen		
ABN AMRO	2.211.558	2.209.476
Van Lanschot Bankiers	1.429.356	2.970.210
ING	900.000	0
Rekening-courant		
ING	455.006	0
Van Lanschot Bankiers	321.790	709.950
Van Lanschot Bankiers Del Court Fonds	291.873	293.599
ABN AMRO	569.575	16.045
Kas	619	2.788
Totaal	6.179.777	6.202.068

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

PASSIVA

ALGEMENE RESERVE [8]	2016	2015
Stand op 1 januari	4.455.129	4.306.162
Resultaat na bestemming	272.592	148.967
Stand per 31 december	4.727.721	4.455.129

In de Algemene Ledenvergadering van 28 november 2011 heeft het bestuur aangegeven dat het vermogen waardevast moet blijven. Hiertoe is in de begroting 2016 uitgegaan van een vermogensaanwas van € 75.000.

Het resultaat 2016 is voldoende groot om aan deze minimumeis te kunnen voldoen. De Koninklijke Nederlandse Golf Federatie streeft een weerstandsvermogen na dat gelijk is aan circa 50% van de jaarlijkse kosten. Dit weerstandsvermogen is bereikt.

BESTEMMINGSRESERVES [9]	
	Del Court Fonds
Stand 1 januari 2015	293.359
Dotatie	0
Onttrekking	- 832
Stand 31 december 2015	292.527
Dotatie	0
Onttrekking	- 1.180
Stand 31 december 2016	291.347

Del Court Fonds

Deze reserve is gevormd met als statutair doel de belangenbehartiging van personen die beroepsmatig aan Nederlandse golfclubs zijn verbonden. De dotatie aan de Bestemmingsreserve betreft het resultaat van het Del Court Fonds per 31 december.

Voor het verschil tussen het groepsvermogen en het enkelvoudige eigen vermogen verwijzen wij naar de toelichting zoals is opgenomen bij het enkelvoudige eigen vermogen.

VOORZIENINGEN [10]	2016	2015
Jubileumuitkeringen per 1 januari	39.385	33.012
Dotatie aan voorziening	9.947	6.373
Onttrekking aan voorziening	- 7.288	0
Mutatie boekjaar	2.659	6.373
Jubileumuitkeringen per 31 december	42.044	39.385

De looptijd van de voorziening jubileumuitkeringen	Korter dan 1 jaar	€ 4.173
	Tussen 1 en 5 jaar	€ 16.316
	Langer dan 5 jaar	€ 21.555
		€ 42.044

KORTLOPENDE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA [11]	2016	2015
Crediteuren	285.912	395.226
Belastingen en premies	93.858	144.288
Belastingen voorgaande jaren	0	104.483
Bankkosten	23.185	9.162
Accountant	15.347	14.000
Drukwerk jaarverslag	13.466	21.000
Vakantietoeslag/vakantiedagen personeel	160.148	123.677
Vooruitontvangen bijdragen vrije golfers	1.226.873	1.352.574
Vooruitontvangen sponsorvergoeding	100.000	125.000
Golf Team Holland BV	0	64.783
Pensioenpremies	0	9.398
Smart Benefits inzake Fairwaystrokes	0	50.000
Samenwerkingen	41.500	0
GOLF.NL	56.532	0
Overige schulden en overlopende passiva	79.022	66.091
Totaal	2.095.843	2.479.682

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Ultimo 2016 bedroeg de huurverplichting van het Federatiekantoor € 45.228 (gebaseerd op het geïndexeerde niveau van 2016).

< 1 jaar € 45.228

De huurovereenkomst eindigt in 2017.

De verplichting inzake het leasewagenpark bedroeg ultimo 2016 € 285.471.

< 1 jaar € 194.857

1-5 jaar € 90.614

Toelichting op de staat van Baten en Lasten over 2016

In 2016 is de interne administratieve doorbelasting van personeelskosten achterwege gelaten in aanloop naar een nieuwe verantwoordingsmethodiek in 2017. Daarom zijn op een aantal relevante kostenposten de begrotingsbedragen voor 2016 aangepast.

BATEN [12]

De gerealiseerde geconsolideerde baten in 2016 zijn € 119.372 hoger dan begroot.

Contributiegelden Leden: € 4.575.426

De aan de Leden in rekening gebrachte contributiegelden zijn ten opzichte van de begroting circa € 78.000 lager.

De verwachte stijging is met 284.000 ongeveer 4.000 golfers lager dan begroot.

Bijdragen vrije golfers: € 2.113.737

De gerealiseerde bijdragen zijn circa € 50.000 hoger dan begroot. De verwachte daling was met 90.000 circa 2.500 golfers minder dan begroot.

Rente: € 22.626

De ontvangen rente betreft de in 2016 ontvangen rente op de spaarrekeningen. De negatieve bankrenteontwikkeling heeft ertoe geleid dat de begroting niet is gehaald.

Op- en afwaardering effecten: € 0

In verband met de liquidatie van Golf Team Holland BV is in 2016 de waarde van de certificaten Golf Team Holland uitgekeerd.

Bijdrage Bestedingsplan NOC*NSF: € 1.299.100

In 2016 werden de volgende bijdragen onder de door NOC*NSF voorgeschreven richtlijnen toegekend:

	2016	2015
Basisbijdrage Sportparticipatie	395.149	392.115
Kwaliteitsbevordering kader	1.248	16.000
Maatwerkfinanciering Top 10	288.610	288.610
Algemeen functioneren Sportbonden	612.893	605.684
Maatwerkfinanciering Olympische Spelen	1.200	0
Bijdragen NOC*NSF	1.299.100	1.302.409

De bijdragen Bestedingsplan zijn door NOC*NSF vastgesteld tot en met 2015.

Sponsorbijdragen: € 593.494

De in 2016 ontvangen sponsorbijdragen zijn circa € 31.000 lager dan begroot. Door het niet volledig uitputten van het beschikbare budget zijn de barterinkomsten van Ricoh ruim € 20.000 lager dan begroot. Daarnaast heeft de NGF aan een van de sponsors een lager bedrag gefactureerd dan begroot en is de realisatie van de inkomsten voor de Golf Awards enigszins achtergebleven ten opzichte van de begroting. In 2016 is een in 2015 toegezegde bijdrage van € 25.000 verantwoord.

	2016	2015
ING Private banking	275.000	25.000
ING-bijdrage RAAK!	49.587	0
Stern	75.000	0
Deloitte	145.000	210.000
Ricoh	11.408	8.225
Titleist-Acushnet	35.000	35.000
Golf Awards	2.500	10.000
	593.494	288.225

Publicaties: € 90.883

In 2016 is de verkoop van informatieve NGF-publicaties circa € 26.000 hoger uitgevallen dan in de begroting voor 2016 was voorzien. Dit is volledig toe te wijzen aan het boekje *De Golfregels*.

Overige inkomsten: € 259.105

Deze post wordt als volgt gespecificeerd:

	2016	2015
Inleggelden wedstrijden	32.860	34.058
NGF btw voorgaande jaren	155.866	28.723
NGF servicekosten	22.250	22.250
NGF Smart Benefits beëindiging	0	- 50.000
Overige	48.129	8.705
	259.105	43.736

Niet-contributieggebonden activiteiten

Over niet-contributieggebonden activiteiten, zoals (barter)sponsorbijdragen en verkoop van NGF-publicaties wordt btw afgedragen aan de fiscus.

LASTEN [13]

De totale geconsolideerde lasten zijn in 2016 in totaal met € 107.040 onder de begroting gebleven.

Bureaunkosten: € 3.618.875

In totaal werd circa € 7.000 meer aan bureaunkosten besteed dan begroot.

Personeelskosten (€ 2.824.567)

De totale geconsolideerde personeelskosten komen ten opzichte van de begroting circa € 74.000 lager uit.

Het vertrek van één werknemer en het besluit om deze niet te vervangen, alsmede te hoog ingeschatte bijdragen pensioenpremie, sociale lasten en werknemersverzekeringen hebben aan deze onderbesteding bijgedragen.

De geconsolideerde personeelskosten worden als volgt gespecificeerd:

	2016	Begroting 2016	2015
Salarissen	1.835.372	1.868.000	1.728.457
Vakantietoelagen	137.932	148.000	132.576
Pensioenpremies	285.013	330.000	295.051
Sociale lasten	278.499	273.000	253.486
Personeelsverzekeringen	15.498	29.000	27.797
Bedrijfsauto's en reiskosten bureau	216.856	209.000	231.926
Overige personeelskosten	55.406	42.000	51.866
Totaal Personeelskosten	2.824.576	2.899.000	2.721.159

De Stichting RAAK, Stichting tot Bevordering van de Golfsport en Stichting Del Courtfonds hebben geen personeel in dienst. Bij de NGF waren ultimo 2016 35 werknemers (gemiddeld 30,5 fte) in dienst (2015: 32 werknemers, gemiddeld 29,7 fte).

Huur en onderhoud (€ 161.564)

De kosten voor de huur en het onderhoud van het kantoor zijn lager dan begroot als gevolg van het niet opnemen van een naheffing servicekosten over 2016. In voorgaande jaren was dit bedrag al gereserveerd. In 2017 loopt het huurcontract voor de locatie Burgemeester Verderlaan ten einde en dan zal een definitieve afrekening van de servicekosten plaatsvinden.

Kantoorkosten (€ 89.847)

De kantoorkosten, welke bestaan uit onder andere telefoonkosten, kopieerkosten, vergaderkosten en kantoorbenodigdheden zijn circa € 10.000 lager dan begroot. Dit valt grotendeels toe te wijzen aan het niet volledig benutten van de uit de sponsor-overeenkomst met Ricoh ter beschikking staande kopieerfaciliteiten.

	2016	Begroting 2016	2015
Kopieerkosten	16.755	35.000	13.680
Kantoorbenodigdheden	8.063	8.000	8.484
Telefoon	33.285	30.000	32.324
Abonnementen	6.364	5.000	4.079
Reis- en representatiekosten	3.341	5.000	6.609
Vergaderkosten	13.405	14.000	12.899
Bankkosten	3.314	3.000	2.821
Overige kantoorkosten	5.320	7.000	7.323
Totaal Kantoorkosten	89.847	107.000	88.219

Afschrijvingskosten (€ 118.267)

Er is in 2016 geïnvesteerd in een nieuwe database voor de NGF (€ 87.000) en een promotie-uitrusting voor RAAK! (€ 82.000). In verband met de voorgenomen verhuizing in 2017 wordt het nog niet afgeschreven deel van de kantoorinventarissen versneld in 2016 en 2017 afgeschreven. De geconsolideerde afschrijvingslast is hierdoor in 2016 circa € 28.000 hoger dan begroot.

Automatiseringskosten (€ 123.427)

De automatiseringskosten zijn ruim € 28.000 hoger dan begroot. Er lopen meerdere automatiseringstrajecten, waarvan er één versneld wordt uitgevoerd.

Porti (€ 126.460)

Door meer documenten digitaal te verzenden, zijn de portokosten verder gereduceerd.

Verzekeringen (€ 17.475)

Deze kosten bestaan uit een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering, reisverzekering, computerverzekering, inventarisverzekering en kostbaarhedenverzekering.

Drukwerk (€ 11.126)

Deze kosten bestaan uit briefpapier, enveloppen, visitekaartjes en, voor het grootste gedeelte, de productie en redactie van het jaarverslag.

Accountant en adviseurs (€ 146.132)

	2016	Begroting 2016	2015
Accountantskosten	29.000	29.000	26.185
Juridische kosten	83.019	77.000	113.856
Overige advieskosten	34.113	1.000	12.665
Totaal Accountant en adviseurs	146.132	107.000	152.706

Het honorarium van de accountant Ernst & Young voor de jaarrekeningcontrole is opgenomen voor € 29.000.

De juridische kosten bestaan onder andere uit de kosten van de huisjurist (€ 65.000) en overige juridische adviezen (€ 18.000).

De kosten voor extra administratieve ondersteuning en ondersteuning bij btw-vraagstukken bedragen circa € 35.000.

In 2016 heeft de NGF een bedrag van € 30.000 voldaan inzake een juridisch geschil uit voorgaande jaren.

Verenigingskosten: € 1.072.306

De Verenigingskosten komen in 2016 circa € 127.000 onder de begroting uit.

Leden- en bestuursvergaderingen (€ 30.240)

De onderschrijving met circa € 18.000 komt geheel voor rekening van de lagere kosten voor de diverse bijeenkomsten.

	2016	Begroting 2016	2015
Algemene Ledenvergadering	20.540	22.000	21.643
Bestuursvergaderingen	2.627	2.000	2.232
Diverse bijeenkomsten	7.073	24.000	19.295
Totaal Leden- en bestuursvergaderingen	30.240	48.000	43.170

Grote toernooien en evenementen (€ 311.336)

De begroting is op deze post met circa € 11.000 overschreden.

	2016	Begroting 2016	2015
Dutch Open, Senior Open en Ladies Open	176.013	160.000	178.583
Nationaal Open	51.981	49.000	56.882
Golf Awards	38.317	51.000	67.425
ING Private Banking Golfweek	37.460	0	0
Overige	7.564	40.000	5.013
Totaal Grote toernooien en evenementen	311.336	300.000	307.903

De kosten van het KLM Dutch Open en de ING Private Banking Golfweek zijn aanzienlijk hoger uitgevallen dan begroot. Dit is met name te verklaren door nieuwe locaties en nieuwe taken van de NGF. De verwachting is dat dit eenmalig is geweest. De kosten voor de Olympic Experience en de Golf Awards waren aanzienlijk lager dan begroot.

Public relations en sponsorkosten (€ 353.466)**Public relations (€ 140.824)**

De kosten voor pr zijn aanzienlijk lager dan begroot. Dat is grotendeels te verklaren door het schrappen van een campagne in april 2016, alsmede voordelige inkoop voor de campagne in september 2016.

Sponsorkosten (€ 212.642)

Het totaal aan sponsorkosten is nagenoeg gelijk aan hetgeen voor 2016 was begroot.

	2016	Begroting 2016	2015
Public relations	140.824	229.000	97.838
Sponsorkosten			
• media	80.380	104.000	11.000
• relatiemarketing	129.269	71.000	55.133
• overige	2.993	34.000	30.319
Totaal Public relations en sponsorkosten	353.466	438.000	194.290

Commissiekosten (€ 209.349)

De Commissiekosten zijn circa € 45.000 onder de begroting gebleven. Dit kan voornamelijk worden verklaard onder de post Duurzaam!Golf/GEO door de lagere uitgaven met betrekking tot het hoogleraarschap in Wageningen. De Commissie Course Rating is eveneens met circa € 5.000 onder haar budget gebleven.

Het NGF-bestuur, de commissieleden en overige vrijwilligers ontvangen geen financiële vergoeding voor de uitvoering van hun taken.

	2016	Begroting 2016	2015
Commissie Begeleiding en Advies	4.679	3.000	1.042
Commissie Doping	0	0	81
Wedstrijdcommissie	1.336	5.000	3.224
Commissie Competitie	1.567	2.000	3.010
Commissie Topgolf	70	2.000	366
Commissie Senioren	2.020	3.000	2.562
Commissie Jeugd	1.001	2.000	1.037
Platform Golf voor mensen met een beperking	59.028	60.000	64.186
Handicap- en Regelcommissie	8.772	13.000	10.877
Commissie Course Rating	9.412	14.000	10.782
Commissie Duurzaam!Golf/GEO	105.747	136.000	129.862
Commissie Erfgoed	15.166	15.000	21.397
Toetsingscommissie	550	0	992
Totaal Commissiekosten	209.349	255.000	249.418

Lidmaatschappen (€ 133.150)

	2016	Begroting 2016	2015
Lidmaatschap EGA	30.133	27.000	26.684
Lidmaatschap NOC*NSF	91.815	93.000	96.078
Overige lidmaatschappen	11.202	10.000	9.664
Totaal Lidmaatschappen	133.150	130.000	132.426

Overige bestuurskosten (€ 34.765)

Het grootste aandeel in deze post wordt gevormd door EGA-reizen. De overschrijding hierin bestaat voor een groot deel uit extra reizen naar EGA-bijeenkomsten. Doordat Nederland op dit moment drie vertegenwoordigers heeft in diverse EGA-gremia zijn de kosten hiervan aanzienlijk gestegen.

	Begroting		
	2016	2016	2015
Declaraties bestuur	9.993	7.000	10.741
EGA-reizen	14.308	6.000	10.128
Overige reiskosten buitenland	2.101	5.000	7.018
Meerjarenbeleidsplan	8.362	10.000	20.788
Overige bestuurskosten	0	1.000	228
Totaal Overige bestuurskosten	34.765	29.000	48.903

Dienstverlening: € 1.622.050

De kosten voor dienstverlening overschrijden de begroting met circa € 47.000.

	Begroting		
	2016	2016	2015
Ledenadministratie en productie van kaarten	374.676	380.000	387.893
Handicapregistratie vrije golfers	21.076	21.000	20.174
Communicatieplatform GOLF.NL	887.076	889.000	876.583
Aansprakelijkheidsverzekering	106.212	105.000	106.672
Bankkosten Stichting Golfsport	27.588	15.000	14.636
Software ledenadministratie	156.326	115.000	93.507
Fairwaystrokes	49.096	50.000	89.345
Totaal Dienstverlening	1.622.050	1.575.000	1.588.809

Ledenadministratie en productie kaarten (€ 374.676)

Deze kosten vallen enigszins lager uit dan de begrote bedragen.

Handicapregistratie vrije golfers (€ 21.076)

Deze kosten komen overeen met de begrote bedragen.

GOLF.NL (€ 887.076)

Deze kosten lopen in lijn met de verwachtingen voor 2016.

Aansprakelijkheidsverzekering (€ 106.212)

Deze post komt tot stand op basis van het aantal geregistreerde golfers en is in lijn met de begroting.

Bankkosten (€ 27.588)

Deze kosten overschrijden de begroting met circa € 13.000. Dit komt geheel voor rekening van de door ING in rekening gebrachte verwerkingskosten van de digitale facturering van de Stichting Golfsport via AcceptEmail.

Software Ledenadministratie (€ 156.326)

Een deel van deze post van circa € 60.000 is toe te schrijven aan het gebruik van de oude database en de standaardaanpassingen die daarop jaarlijks plaatsvinden. Daarnaast zijn de kosten van het projectmanagement die gepaard gaan met de ingebruikname van de nieuwe ledendatabase circa € 41.000 hoger uitgevallen dan begroot.

Fairwaystrokes (€ 49.096)

Dit betreffen de uitvoerings- en licentiekosten van het programma Fairwaystrokes. De kosten lopen in lijn met de begroting.

Beleid: € 747.421

De totale uitgaven zijn circa € 26.000 lager dan begroot.

Ontwikkeling en productie NGF-uitgaven (€ 87.193)

De ontwikkelingskosten voor NGF-uitgaven zijn in lijn met de begroting. Aan de productie van NGF-uitgaven is circa € 27.000 meer besteed dan werd voorzien. Dit komt geheel voor rekening van het boekje *De Golfregels* dat in 2016 is uitgebracht. Onder de Baten is aangegeven dat de verkoop van publicaties circa € 26.000 meer heeft opgebracht dan begroot.

	2016	Begroting 2016	2015
Ontwikkeling NGF-uitgaven	19.818	20.000	17.170
Productie NGF-uitgaven	67.375	40.000	52.601
Totaal			
Ontwikkeling en productie NGF-uitgaven	87.193	60.000	69.771

Opleidingen (€ 93.422)

Er is minder uitgegeven aan opleidingen dan begroot. Dit valt te verklaren door hogere opbrengsten op het terrein van regelopleidingen (Kwalificatiestructuur Arbitrage) en lagere uitgaven aan de Dutch Turfgrass Research Foundation.

	2016	Begroting 2016	2015
Opleiding Kwalificatiestructuur Sport (KSS)	2.048	7.000	7.804
Opleiding Kwalificatiestructuur Arbitrage (KSA)	- 3.241	20.000	21.735
Opleiding Course Rating	12.960	17.000	18.980
Opleiding Greenkeeping	72.393	95.000	29.911
Opleiding Marshalling	9.262	6.000	9.096
Totaal Opleidingen	93.422	145.000	87.525

Committed to-projecten (€ 190.245)

De kosten hebben de begroting met circa € 37.000 overschreden. Dit wordt met name veroorzaakt door extra kosten die zijn gemaakt voor de organisatie van het Familietoernooi en de ontwikkeling van De Golf Academie.

	2016	Begroting 2016	2015
Committed to Jeugd, Committed to Familie en Committed to Talent	190.245	153.000	173.992
Totaal Committed to	190.245	153.000	173.992

Onderzoeken - NGF Zakelijk (€ 37.197)

Deze kosten vallen circa € 33.000 lager uit dan begroot. Een aantal geplande opdrachten aan externen behoefde niet meer te worden uitgevoerd of vielen goedkoper uit dan verwacht.

	2016	Begroting 2016	2015
Onderzoeken	37.197	70.000	31.725
Totaal Onderzoeken	37.197	70.000	31.725

Jeugdprojecten (€ 244.349)

In 2015 is begonnen met de opzet van de nationale jeugdclub onder de naam RAAK!. De activiteiten van RAAK! zijn ondergebracht in een aparte stichting. De kosten in 2016 bestaan voornamelijk uit projectmanagement, ondersteuning door reclamebureaus en de aanschaf van materialen voor promotieactiviteiten.

	2016	Begroting 2016	2015
Jeugd GirlzGolf	3.152	15.000	4.547
Jeugd Scholenproject	0	5.000	0
RAAK!	241.197	225.000	107.410
Totaal Jeugdprojecten	244.349	245.000	111.957

Samenwerkingen (€ 95.016)

In het kader van de samenwerking met de PGA Holland bestaat deze post (€ 40.000) uit een bijdrage van de NGF in de opleidings- en bijscholingskosten van golfprofessionals. De NVG ontvangt steun voor diverse projecten, voor circa € 48.000. Volgens de afspraken die de NGF met de NVG heeft gemaakt, is ruim € 7.000 afgedragen met betrekking tot golfers die in 2016 langer dan één jaar een golfbaanpermissie hebben.

	2016	Begroting 2016	2015
Samenwerkingen	95.016	100.000	105.952
Totaal Samenwerkingen	95.016	100.000	105.952

Wedstrijden: € 323.501

	Begroting		
	2016	2016	2015
Baanapparatuur	967	2.000	10.869
Seniorenwedstrijden	56.382	49.000	51.834
Wedstrijden hotelkosten	7.846	20.000	20.945
Wedstrijden horeca	35.165	26.000	22.575
Wedstrijden refereekosten	13.997	14.000	4.089
Wedstrijden baanvergoedingen	90.390	100.000	104.743
Wedstrijden baanboekjes	972	3.000	614
Wedstrijden prijzen	52.838	48.000	52.492
Wedstrijden en eindreizen Jeugdteams	16.752	16.000	9.570
Wedstrijden overige	24.413	23.000	16.998
Competitie	23.779	13.000	20.328
Totaal Wedstrijden en competitie	323.501	314.000	315.058

Seniorenwedstrijden (€ 56.382)

Deze kosten betreffen de 'topsportkosten' van de seniorenselecties dames en heren. De kosten zijn boven de begroting geëindigd als gevolg van extra trainings- en begeleidingskosten.

Wedstrijden hotelkosten/horeca (€ 7.846/€ 35.165)

Deze posten betreffen door vrijwilligers gemaakte kosten met betrekking tot de uitvoering van de NGF-wedstrijden. De hotel- en horecakosten zijn samengevoegd omdat deze kosten veelal onder één noemer worden gefactureerd. Er was een geringe onderbesteding.

Wedstrijden baanvergoedingen (€ 90.390)

Banen die gastheer zijn van NGF-wedstrijden ontvangen hiervoor een (onkosten-) vergoeding van € 1.500 per dag. De gerealiseerde kosten laten een onderschrijding ten opzichte van de begroting zien, omdat er in 2016 minder wedstrijden zijn georganiseerd in verband met afgelastingen.

Wedstrijden prijzen (€ 52.838)

Er is circa € 5.000 meer aan prijzengeld uitgekeerd dan was voorzien.

Wedstrijden eindreizen Jeugdteams (€ 16.752)

De kosten voor de eindreizen komen overeen met hetgeen stond begroot voor 2016.

Wedstrijden overige (€ 24.413)

Deze post komt overeen met de begroting.

Competitie (€ 23.779)

De overschrijding met € 10.000 vloeit onder andere voort uit aanzienlijk meer kosten voor de prijzen en de organisatie van de finale.

Topgolf: € 1.240.819

Ten opzichte van de begroting overschrijdt Topgolf het begrote bedrag van € 1.213.000 met circa € 28.000.

	Begroting		
	2016	2016	2015
Coaching	517.079	397.000	358.686
Reis- en communicatiekosten coaches	45.108	30.000	39.158
Trainingen	282.363	366.000	393.605
Reizen buitenland	164.930	126.000	113.025
WK	29.914	40.000	677
ELTK	56.766	48.000	52.220
IEAK	21.429	14.000	11.812
Materialen en opleidingen	31.514	15.000	20.672
(Para)medische kosten	8.433	7.000	6.946
Olympisch Golfteam	82.090	170.000	205.884
Overig Topgolf	1.194	0	14.540
Totaal Coaching	1.240.819	1.213.000	1.217.224

Coaching (€ 517.079)

Deze kosten zijn aanzienlijk hoger dan begroot, in verband met de gewijzigde structuur binnen Topgolf (vanaf 1 september 2016). Er ontstaan hierdoor meer kosten voor coaches die de NGF inhuurt.

Reis-, verblijf- en communicatiekosten coaches (€ 45.108)

Ook deze kosten vallen hoger uit dan begroot, als gevolg van de gewijzigde structuur binnen Topgolf (vanaf 1 september 2016). Er zijn derhalve meer kosten voor communicatie voor coaches die de NGF inhuurt.

Trainingen (€ 282.363)

Deze kosten zijn aanmerkelijk lager dan begroot, in verband met de gewijzigde structuur binnen Topgolf (vanaf 1 september 2016). De kosten voor homeprofessionals op de clubs, die de NGF betaalde, komen nu voor rekening van (de ouders van) de spelers.

Reizen buitenland (€ 164.930)

Vanwege een aantal buitenlandse trainingsstages als gevolg van het slechte weer in Nederland in het eerste kwartaal van 2016 is deze post aanmerkelijk hoger uitgevallen dan begroot.

WK, EK en IEAK (€ 108.109)

De gezamenlijke kosten van deze toernooien zijn iets hoger uitgevallen dan begroot. Deze overschrijding valt met name toe te schrijven aan het aantal deelnemers dat werd uitgezonden naar het IEAK.

Materialen en opleidingen (€ 31.514)

Er heeft in 2016 een investering in coaches met betrekking tot opleiding en assessment plaatsgevonden. De behoefte hieraan bleek groter dan verwacht, hetgeen de overschrijding grotendeels verklaart.

Olympisch Golfteam (€ 82.090)

De kosten voor het Olympisch Golfteam zijn aanzienlijk lager uitgevallen in verband met het afvallen van een aantal kandidaten (Daan Huizing, Dewi-Claire Schreefel en Christel Boeljon) voor de Olympische Spelen. Alleen Anne van Dam en Joost Luiten hebben gebruikgemaakt van de beschikbare budgetten. Daarnaast was de financiële bijdrage aan Golf Team Holland aanmerkelijk lager dan voorzien.

Kleding en overige: € 27.989

Hieronder is de bartersponsoring van Acushnet van € 27.427 inclusief btw als kosten opgenomen en bij de sponsorinkomsten als bate verantwoord.

Overige gegevens

RESULTAATBESTEMMING	2016	2015
Resultaat voor resultaatbestemming	271.412	148.134
Dotatie Bestemmingsreserves	1.180	832
Onttrekking Bestemmingsreserves	0	0
Dotatie aan de Algemene Reserve	272.592	148.966

Vooruitlopend op het besluit van de Algemene Ledenvergadering is het resultaat van € 272.592 toegevoegd aan de Algemene Reserve ultimo 2016, na allocatie aan de Bestemmingsreserve.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die van invloed zijn op de jaarrekening 2016.

Enkelvoudige balans per 31 december 2016

(na voorstel resultaatbestemming)

ACTIVA	31-12-2016	31-12-2015
Vaste activa		
Immateriële vaste activa [14]	140.839	137.544
Materiële vaste activa [15]	18.612	33.691
Financiële vaste activa [16]	0	120.318
Vlottende activa		
Debiteuren [17]	343.379	422.104
Overige Vorderingen [18]	830.762	878.579
Liquide middelen [19]	4.281.919	4.057.028
Totaal	5.615.511	5.649.264

PASSIVA	31-12-2016	31-12-2015
Eigen vermogen		
Algemene Reserve [20]	4.727.722	4.486.085
Voorzieningen [21]	42.044	39.385
Kortlopende schulden en overlopende passiva [22]	845.745	1.123.794
Totaal	5.615.511	5.649.264

Enkelvoudige staat van Baten en Lasten over 2016 en 2015

BATEN [23]	2016	2015
Contributie	6.061.503	5.989.482
Bijdragen vrije golfers en Geassocieerden	7.980	1.257
Rente	15.421	25.326
Resultaat verkoop effecten	0	0
Op- en afwaardering effecten	0	- 5.034
Subsidies	1.299.100	1.302.409
Sponsorbijdragen	593.494	288.225
Publicaties	90.883	57.290
Overige (inclusief resultaat deelneming)	596.482	437.155
Totaal	8.664.863	8.096.110

LASTEN [24]	2016	2015
Bureaunkosten		
Personeelskosten	2.824.576	2.721.161
Huur en onderhoud	161.564	173.593
Kantoorkosten	85.921	84.210
Afschrijvingskosten	100.242	97.630
Automatiseringskosten	123.427	98.612
Porti	34.280	41.560
Verzekeringen	17.475	16.027
Drukwerk	11.126	32.000
Accountants en adviseurs	146.132	152.706
Afwaardering consolidatiemaatschappijen	304.153	0
Totaal Bureau	3.808.896	3.417.499
Verenigingskosten		
Leden- en bestuursvergaderingen	30.240	43.170
Grote toernooien en evenementen	311.336	307.903
Public relations en sponsorkosten	350.194	196.471
Commissiekosten	209.349	249.418
Lidmaatschappen	133.150	132.426
Overige bestuurskosten	34.765	48.903
Totaal Vereniging	1.069.034	978.291
Dienstverlening		
Ledenadministratie en productie kaarten	217.484	201.719
Handicapregistratie vrije golfers	0	0
Platform GOLF.NL	887.076	876.583
Aansprakelijkheidsverzekering	106.212	106.672
Bankkosten Stichting Golfsport	0	0
Software Ledenadministratie	156.326	87.022
Fairwaystrokes	49.096	89.345
Totaal Dienstverlening	1.416.194	1.361.341
Beleid		
Ontwikkeling en productie NGF-uitgaven	87.193	69.771
Opleidingen	93.422	87.525
Committed to	190.245	173.992
Jeugdprojecten	3.722	111.957
Onderzoeken	37.197	31.725
Samenwerkingen	95.016	105.952
Totaal Beleid	506.795	580.922

LASTEN [24]	2016	2015
Wedstrijden		
Wedstrijden en competitie	323.501	315.058
Totaal Wedstrijden	323.501	315.058
Topgolf		
Coaching	517.079	358.686
Reis- en communicatiekosten coaches	45.108	39.158
Trainingen	282.363	393.605
Reizen buitenland	164.930	113.025
WK	29.914	677
ELTK	56.766	52.220
IEAK	21.429	11.812
Materialen en opleidingen	31.514	20.672
(Para)medische kosten	8.433	6.946
Olympisch Golfteam	82.090	205.884
Overige Topgolf	1.194	14.540
Totaal Topgolf	1.240.819	1.217.225
Kleding en overige		
Kleding	27.989	45.856
Overige	0	0
Totaal Kleding en overige	27.989	45.856
TOTAAL LASTEN	8.393.227	7.916.192
Resultaat voor resultaatbestemming	241.637	179.918
Dotatie Bestemmingsreserves	0	0
Onttrekking Bestemmingsreserves	0	0
Dotatie aan Algemene Reserve	241.637	179.918

Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2016

ACTIVA

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA ENKELVOUDIG [14]	2016	2015
Website		
<i>Boekwaarde op 1 januari</i>	137.544	0
Aanschaffingen in boekjaar		
• website	86.467	206.305
Totaal aanschaffingen	86.467	206.305
Af: afschrijvingen per 31 december	- 83.171	- 68.761
Boekwaarde per 31 december	140.839	137.544
Cumulatieve aanschafwaarde immateriële vaste activa	396.897	310.430
Cumulatieve afschrijvingen immateriële vaste activa	- 256.057	- 172.886
Boekwaarde per 31 december	140.839	137.544
MATERIËLE VASTE ACTIVA ENKELVOUDIG [15]	2016	2015
Inventaris		
<i>Boekwaarde op 1 januari</i>	33.692	42.816
Aanschaffingen in boekjaar		
• ICT-apparatuur	1.991	19.744
Totaal aanschaffingen	1.991	62.560
Af: afschrijvingen per 31 december	- 17.070	- 28.868
Boekwaarde per 31 december	18.612	33.692
Cumulatieve aanschafwaarde materiële vaste activa	361.474	359.483
Cumulatieve afschrijvingen materiële vaste activa	- 342.861	- 325.791
Boekwaarde per 31 december	18.612	33.692
TOTALE BOEKWAARDE 31 DECEMBER	159.452	171.236

FINANCIËLE VASTE ACTIVA ENKELVOUDIG [16]	2016	2015
Effecten		
	balanswaarde	balanswaarde
Golf Team Holland	0	120.318
	0	120.318
Het verloop wordt als volgt gespecificeerd:		
	2016	2015
Stand op 1 januari	120.318	125.352
Aanschaffingen	0	0
	120.318	125.352
Verkopen	- 120.318	0
	0	125.352
Op- of afwaardering	0	- 5.034
Stand op 31 december	0	120.318

In 2013 heeft de NGF negentien certificaten ad € 10.000 Golf Team Holland verkregen. Golf Team Holland BV is per 31 december 2015 geliquideerd. De waarde van de certificaten is in 2016 uitgekeerd door de BV.

DEBITEUREN [17]	2016	2015
Debiteuren	343.379	422.104
Af: voorziening	-	-
Totaal	343.379	422.104

OVERIGE VORDERINGEN [18]	2016	2015
Rekening-courant Stichting Golfsport	495.636	687.727
Rekening-courant Stichting RAAK!	144.418	0
Rekening-courant Stichting Golf Team Holland	46.831	0
Rekening-courant Vereniging NGF CAO Golfbranche	148	5.678
Rekening-courant Stichting Del Court Fonds	580	1.160
Aanmaken clubkaarten nieuwe boekjaar	37.964	33.729
Bankrente	8.561	8.040
Contributies en abonnementen	15.840	4.558
IT-communicatieplatform	156	0
Aanpassing clubautomatisering	0	32.420
Te vorderen voorschotten	32.235	11.077
Verzekering	1.289	0
Huur	0	37.479
EGA-lidmaatschap	34.648	30.133
Overige vorderingen	12.456	26.579
Totaal	830.762	878.580

LIQUIDE MIDDELEN [19]	2015	2014
<i>Spaarrekeningen</i>		
ABN AMRO	2.003.828	2.005.403
Van Lanschot Bankiers	207.585	1.453.112
ING	900.000	0
<i>Rekening-courant</i>		
ABN AMRO	555.103	5.242
Van Lanschot Bankiers	265.017	590.482
ING Private Banking	349.767	0
Kas	619	2.788
Totaal	4.281.919	4.057.027

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

PASSIVA

Het geconsolideerde eigen vermogen van de NGF bedraagt circa € 5 miljoen (2015: circa € 4,7 miljoen). Voor het verloopoverzicht hiervan verwijzen wij naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Het enkelvoudige eigen vermogen van de NGF bedraagt circa € 4,7 miljoen (2015: circa € 4,5 miljoen). Het verschil tussen het geconsolideerde en enkelvoudige eigen vermogen wordt verklaard door het feit dat de geconsolideerde entiteiten stichtingen en verenigingen zijn, waardoor geen kapitaalbelang tot uitdrukking kan worden gebracht, zodat eliminatie van een zodanig kapitaalbelang tegenover het eigen vermogen van de stichting respectievelijk vereniging niet mogelijk is.

Het verschil tussen het geconsolideerde en enkelvoudige eigen vermogen is als volgt gespecificeerd:

EIGEN VERMOGEN [20]	2016	2015
Geconsolideerd eigen vermogen	5.019.069	4.747.161
Voegingen		
Stichting Del Court Fonds	- 291.347	- 292.527
Stichting tot Bevordering van de Golfsport	0	30.955
Vereniging NGF CAO Golfbranche	0	496
Stichting RAAK!	0	0
Enkelvoudig eigen vermogen	4.727.722	4.486.085
ALGEMENE RESERVE	2016	2015
Stand op 1 januari	4.486.085	4.306.163
Resultaat na bestemming	241.637	179.922
Stand per 31 december	4.727.722	4.486.085

In de Algemene Ledenvergadering van 28 november 2011 heeft het bestuur aangegeven dat het vermogen waardevast dient te blijven. Hiertoe is in de begroting 2016 uitgegaan van een vermogensaanwas van € 75.000.

Het resultaat 2016 is voldoende groot om aan deze minimumeis te kunnen voldoen.

VOORZIENINGEN [21]	2016	2015
<i>Jubileumuitkeringen per 1 januari</i>	39.385	33.012
Dotatie aan voorziening	9.947	6.373
Onttrekking aan voorziening	- 7.288	0
Mutatie boekjaar	2.659	6.373
<i>Jubileumuitkeringen per 31 december</i>	42.044	39.385

KORTLOPENDE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA [22]	2016	2015
Crediteuren	285.912	395.226
Vooruitontvangen sponsoring	100.000	125.000
Belastingen en premies	93.444	144.288
Belastingen voorgaande jaren	0	104.483
Bankkosten	373	208
Accountant	15.347	14.000
Drukwerk jaarverslag	13.466	21.000
Vakantietoelage en vakantiedagen personeel	160.148	123.677
Communicatieplatform GOLF.NL	56.532	0
Samenwerkingen	41.500	0
Golf Team Holland	0	64.782
Pensioenpremies	0	9.398
Smart Benefits inzake Fairwaystrokes	0	50.000
Overige schulden en overlopende passiva	79.022	71.732
Totaal	845.745	1.123.794

Toelichting op de enkelvoudige staat van Baten en Lasten over 2016

Voor de toelichting op de verschillen in de realisatie 2016 ten opzichte van de begroting 2016 verwijzen wij u naar de toelichting zoals opgenomen bij de geconsolideerde jaarrekening.

Hieronder lichten wij beknopt de belangrijkste verschillen toe tussen de enkelvoudige en de geconsolideerde staat van Baten en Lasten.

BATEN [23]

Bijdragen vrije golfers en Geassocieerden

De afwijking tussen de geconsolideerde en enkelvoudige staat van Baten en Lasten valt te verklaren doordat in de enkelvoudige staat van Baten en Lasten de contributieafdracht van de Stichting Golfsport aan de NGF is opgenomen.

Overige baten

In de enkelvoudige staat van Baten en Lasten is onder deze post de toerekening voor de indirecte kosten van de NGF aan de Stichting. Golfsport opgenomen.

LASTEN [24]

In de enkelvoudige staat van Baten en Lasten zijn de kosten, welke direct toerekenbaar zijn aan de groepsmaatschappijen, niet opgenomen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de directie en het bestuur van de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie

VERKLARING OVER DE IN HET FINANCIEEL VERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2016

Wij hebben de in dit financieel verslag opgenomen jaarrekening 2016 van de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie te Utrecht gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2016 en de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2016 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Ons oordeel

Wij hebben de in dit financieel verslag opgenomen jaarrekening 2016 van de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit financieel verslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven".

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2016;
- de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2016;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens

het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het financieel verslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens; en
- bijlagen

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag

en de overige gegevens in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven".

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur van de Federatie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven". In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor

het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door

het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de

aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 26 april 2017
Ernst & Young Accountants LLP
w.g. drs. P.H. van der Veen RA

BIJLAGEN

Specificatie van de Baten over 2016

A- EN B-LEDEN	2016	VOLW.	JUN.	2015	BEDRAG
001 Koninklijke Haagsche G&CC	1.267	1.161	106	1.280	19.997
002 Noordwijkse GC	1.201	1.126	75	1.195	19.030
003 Hilversumsche GC	1.159	1.013	146	1.133	17.972
004 Utrechtse GC De Pan	965	862	103	976	14.952
005 Kennemer G&CC	1.342	1.243	99	1.313	21.278
006 Eindhovensche Golf	1.008	903	105	1.006	15.635
007 Noord Brabantse GC Toxandria	794	738	56	818	12.646
008 Amsterdamse GC	990	943	47	1.028	15.974
009 GC Kralingen	518	473	45	492	8.206
010 Rosendaelsche GC	970	893	77	982	15.385
011 GC De Dommel	872	806	66	848	13.797
012 GC De Haar	594	554	40	619	9.364
013 Twentsche GC	804	771	33	819	12.909
014 Noord-Nederlandse G&CC	896	821	75	883	14.122
015 Hattemse G&CC	402	379	23	385	6.336
016 Veluwe GC	527	493	34	529	7.942
017 De Zuid Limburgse G&CC Wittem	593	576	17	604	9.572
018 G&CC Lauswolt	762	726	36	679	11.897
019 Sallandsche GC De Hoek	860	793	67	859	13.499
020 G&CC Geijsteren	711	679	32	735	11.464
021 GC Kleiburg	1.041	976	65	998	16.518
022 Drentse GC De Gelpenberg	613	597	16	663	9.998
023 Domburgsche GC	623	596	27	626	8.284
024 Keppelse GC	646	614	32	621	10.483
025 GC De Schoot	814	773	41	787	13.126
026 Leender GC Haviksoord	427	426	1	446	7.037
027 GC Oude Maas	809	785	24	808	13.238
028 GC Wouwse Plantage	947	904	43	942	15.323
029 GC Spaarnwoude	2.299	2.206	93	2.176	37.129
030 GC Broekpolder	1.001	950	51	1.053	16.065
031 de Noordhollandse GC	737	672	65	794	11.659
032 Edese GC Papendal	1.103	1.066	37	1.084	17.939
033 GC Brunsummerheide	965	937	28	978	15.812
034 GC De Hoge Kleij	1.080	1.001	79	1.036	17.131
035 Wassenarese GC Rozenstein	1.172	1.105	67	1.176	18.773
036 GC Zeewolde	1.924	1.841	83	1.848	31.150
037 GC Zeegersloot	1.428	1.364	64	1.406	22.970
038 GC De Koepel	917	864	53	919	14.655
039 GC Holthuizen	742	704	38	744	12.026
040 G&CC Crossmoor	749	712	37	747	12.055

A- EN B-LEDEN	2016	VOLW.	JUN.	2015	BEDRAG
041 Vereniging GC Het Rijk van Nijmegen	1.731	1.635	96	1.725	27.748
043 GV De Woeste Kop	904	845	59	886	14.410
044 G&CC Hoenshuis	680	641	39	668	10.815
045 GC Anderstein	1.247	1.192	55	1.238	20.010
046 GC Almeerderhout	1.550	1.478	72	1.567	24.706
047 G&CC De Tongelreep	689	632	57	633	10.799
048 Nieuwegeinse GC	950	901	49	783	14.535
049 Haarlemmermeersche GC	1.742	1.603	139	1.771	27.758
050 GV Reymerswael	895	866	29	884	14.612
051 Best G&CC	1.075	994	81	1.070	17.020
052 GC De Merwelanden	889	867	22	961	14.597
053 Nunspeetse GV De Verwaeyde Sandbergen	550	530	20	533	8.735
054 Rijswijkse GC	900	841	59	907	14.317
055 Zaanse GC	777	726	51	738	12.138
056 GV De Brugse Vaart	529	487	42	537	8.388
057 GC Amsterdam Old Course	570	504	66	505	8.631
058 GC Grevelingenhout	843	792	51	828	13.317
060 Oosterhoutse GC	1.136	1.113	23	1.195	18.445
062 G&CC Edda Huzid	712	674	38	704	11.463
063 GC Havelte	749	720	29	759	11.861
064 GC de Semslanden	786	755	31	734	12.471
065 G&CC Capelle aan den IJssel	947	884	63	978	15.119
066 GC Cromstrijen	1.344	1.290	54	1.510	21.708
067 GC De Hooge Rotterdamsche	1.040	990	50	1.049	16.733
068 Open GC Olympus	1.407	1.313	94	1.383	22.434
069 Westfrieze GC	943	895	48	888	15.045
071 G&CC Winterswijk	847	780	67	801	13.501
072 GC Flevoland	401	370	31	414	6.386
073 G&CC Herkenbosch	656	623	33	651	10.604
074 Waterlandse GC	299	295	4	316	4.913
075 Haagse GV Leeuwenberg	1.145	1.059	86	1.151	18.128
076 GC De Breuninkhof	506	504	2	487	8.376
077 Hooge Graven G&CC	877	840	37	863	14.149
078 GV De Batouwe	1.306	1.236	70	1.224	20.830
079 GC De Compagnie	1.053	1.019	34	1.007	16.833
080 GC Princenbosch	1.733	1.644	89	1.665	27.941
081 Lochemse GC	933	879	54	935	14.865
082 GC Ooghduyne	1.727	1.652	75	1.876	28.017
084 GC Harderwold	470	456	14	507	7.581
085 G&CC 't Sybrook	863	802	61	857	13.716

A- EN B-LEDEN	2016	VOLW.	JUN.	2015	BEDRAG
086 Leeuwarder GC De Groene Ster	948	906	42	922	15.247
087 GC Kagerzoom	770	718	52	804	12.301
088 GC Landgoed Nieuwkerk	474	452	22	505	7.692
089 GV Albatross	639	604	35	640	10.315
090 GC Efteling	701	659	42	689	11.225
091 GC Zwolle	1.020	960	60	961	16.344
092 GC De Dorpswaard	711	678	33	712	11.541
093 Gendersteyn	537	505	32	541	8.637
094 GC Veldzijde	1.048	997	51	1.007	16.928
095 GC Martensplek	472	462	10	547	7.653
096 GC 't Zelle	1.010	973	37	952	16.316
097 GC Prise d'Eau	2.374	2.257	117	2.089	38.375
099 GC De Gulbergen	1.377	1.341	36	1.390	22.499
100 GV De Peelse Golf	870	837	33	848	13.997
101 GV Ameland	382	353	29	432	4.888
102 GC Heidemeer	390	370	20	408	6.295
103 GC Welderen	949	918	31	967	15.467
104 GC De Kurenpolder	497	483	14	537	8.041
105 GC Driene	529	504	25	531	8.557
106 GC Hitland	368	345	23	396	5.861
107 GC Almkreek	616	564	52	316	12.651
108 Heemskerkse GC	1.202	1.162	40	1.126	19.584
109 Marine GC Nieuwediep	235	234	1	250	3.782
110 GC Houtrak	863	825	38	898	13.871
111 GC Welschap	598	571	27	632	9.662
112 GC Golfresidentie Dronten	632	580	52	674	9.945
113 Helmondse GC Overbrug	698	615	83	692	10.732
114 De Texelse GC	443	387	56	469	5.977
115 GC De Lingewaelsche	278	275	3	236	4.130
116 GC De Scherpenbergh	2.463	2.379	84	2.315	39.519
118 GC Dorhout Mees	2.390	2.337	53	2.622	40.878
119 GV Dongen	379	360	19	364	6.098
120 GC Kromme Rijn	970	914	56	825	15.395
121 Utrechtse GC Amelisweerd	1.321	1.211	110	1.130	20.916
122 Golfsociëteit De Lage Vuursche	647	633	14	644	9.703
123 De Purmer	819	743	76	858	12.938
124 Sint Nyk	256	244	12	267	4.013
125 De Berendonck	510	495	15	545	8.366
126 Westerpark	552	511	41	555	8.817
127 Goyer GC	1.131	1.041	90	1.099	17.648
128 GC Roxenisse	655	641	14	685	10.736
129 GC Midden-Brabant	922	870	52	868	14.821
130 GC De Haverleij	483	437	46	467	7.599
131 GV Golfhorst	548	526	22	647	8.877

A- EN B-LEDEN	2016	VOLW.	JUN.	2015	BEDRAG
132 GV De Drentsche	1.400	1.342	58	1.406	22.581
133 GC Gaasterland	481	460	21	483	7.674
134 Engelenburg G&CC	202	188	14	194	3.236
135 G&CC Heiloo	719	661	58	697	11.444
136 GC Heelsum	1.308	1.222	86	1.380	20.741
137 GV Beemster	486	468	18	555	7.931
138 GC Westerwolde	251	242	9	267	4.019
139 GC Spandersbosch	961	865	96	930	15.013
140 GC De Hildenberg	321	312	9	270	4.865
141 GC Bleijenbeek	518	502	16	545	8.406
142 GC Het Rijk van Margraten	560	532	28	558	8.968
143 GV Regthuys	1.336	1.276	60	1.146	21.621
144 Vereniging GC Landgoed Bergvliet	1.779	1.714	65	1.617	28.870
145 GC Land van Thorn	510	489	21	510	8.188
146 GC Maastricht	512	475	37	586	8.131
147 G&CC Liemeer	543	542	1	1.088	5.078
148 Wassenaarse Golf Groendael	387	370	17	395	5.971
150 GC de Lage Mors	420	414	6	292	6.581
151 GC De Haenen	1.109	1.033	76	1.084	17.665
152 GC Echt-Susteren	234	215	19	188	3.732
153 GC Dirkshorn	723	681	42	708	11.485
154 GC Old Course Loenen	612	541	71	572	9.086
155 Vereniging Golfpark Crimpenerhout	256	223	33	250	3.934
156 GV de Stok	399	376	23	423	6.409
157 Rijsbergse GC de Turfvaert	927	868	59	859	14.899
158 GC Emmeloord	683	655	28	649	10.931
159 GC Duurswold	331	311	20	318	5.254
160 GC De Koggen	331	307	24	293	5.289
161 GV Het Woold	1.259	1.167	92	1.234	19.965
162 GC Stippelberg	1.136	1.085	51	1.099	18.254
163 GC Bentwoud	387	364	23	300	6.118
164 GV De Swinkelsche	526	504	22	418	8.175
165 GV Het Caves	496	484	12	353	8.094
166 GV Hoogland Amersfoort	415	390	25	238	6.669
167 GV Naarderbos	585	565	20	97	9.552
168 De Strijensche GC	467	448	19	327	7.090
169 GV De Berckt	398	389	9	319	6.520
170 GC Weleveld	147	141	6	0	2.376
Totaal	135.465	128.071	7.394	132.933	2.162.655

C-LEDEN	2016	VOLW.	JUN.	2015	BEDRAG
505 G&CC De Biltse Duinen	887	798	89	775	13.812
507 DSV Concordia Golf	314	306	8	322	5.007
509 GC Ockenburgh	710	674	36	680	11.478
510 Stichting Golf Duinzicht	579	567	12	570	8.433
511 ESTEC GC	238	230	8	266	3.555
513 Haagsche CC Groen-Geel	541	537	4	544	8.580
517 GC 't Jagerspaadje	371	370	1	373	5.785
518 GC De Kieviten	342	336	6	361	5.298
520 GC Mariënweide	220	220	0	211	3.152
532 Schaerweijde Golf	688	621	67	698	10.305
540 GC Prinses Wilhelmina	363	360	3	359	5.880
547 GC Ookmeer	374	363	11	381	6.034
556 Brabant Golf	190	189	1	195	3.027
564 Wageningse GC	408	400	8	415	6.497
567 Gooise GC	219	216	3	202	3.366
571 GC Riel	701	656	45	716	11.189
572 GC Sloten	207	205	2	237	3.430
574 Oegstgeester GC	451	438	13	450	7.257
579 GC Son	459	439	20	493	7.278
586 GC Rosmalen	637	588	49	612	10.032
591 Doornse GC	231	217	14	213	3.724
593 GC IJsselweide	353	326	27	423	5.567
595 GC De Vijf Margen	443	397	46	447	6.694
596 Valkenswaardse GC	400	372	28	422	6.309
603 O & O De Nederlandse Bank	183	182	1	208	2.868
605 GC Vught	543	527	16	574	8.780
607 Voorschotense GC	304	288	16	316	4.742
610 GC Meerssen	495	476	19	545	7.875
615 GC Het Langeloo	177	158	19	194	2.725
616 GC Bois-le-Duc	1.113	1.043	70	1.143	17.915
617 GV Weesp	385	368	17	416	6.183
619 GV Eyckenduyn	238	236	2	245	3.818
622 GC Slottermolen	208	208	0	226	3.453
627 GV Soestduinen	324	314	10	317	5.130
631 GC De Zandvoortse	174	173	1	166	2.889
632 GC Hoog Vaals	264	243	21	281	4.156
634 GV A.M.V.J.	347	347	0	370	5.490
635 GC Amstelborgh	231	220	11	236	3.749
636 GC Overloon	196	191	5	170	3.136
638 GV Prins Hendrik	272	272	0	283	4.401
639 GV Kapèlkeshof	257	250	7	248	4.114
642 GC Weilenseind	414	407	7	0	6.792
Totaal	16.451	15.728	723	16.303	259.905

D-LEDEN	2016	VOLW.	JUN.	2015	BEDRAG	
701	GV Nederland	9.646	9.520	126	10.334	159.543
702	Stichting ANWB Golf	35.501	34.873	628	33.148	559.538
703	Stichting BurgGolf LoyalTee Club	13.278	13.087	191	13.496	219.484
705	Stichting All4Golf	1.691	1.666	25	1.841	27.744
707	Stichting Golf4Holland	6.583	6.439	144	7.022	108.032
708	Golfkring Het Rijk BV	2.883	2.796	87	2.727	47.249
711	Golfparc Sandur	289	274	15	306	4.676
712	Stichting GC NederGolf	157	156	1	170	2.595
713	Stichting Golfpark Exloo	766	760	6	785	12.704
715	Stichting Club Flogolf	771	736	35	1.024	12.524
716	Golf Stichting De Club	1.389	1.371	18	1.450	22.923
717	Stichting Golfbaan Delfland	4.639	4.395	244	3.994	75.191
718	Stichting Top-Club	1.566	1.539	27	659	25.838
719	Stichting Voor Onafhankelijk Clubgolf	7.468	7.326	142	7.826	123.146
720	Nederlandse Studenten GV	434	400	34	492	6.495
721	Vereniging United GC	8.990	8.695	295	7.743	147.183
722	Amsterdamse GV S.H.E.L.L.	60	60	0	61	818
723	Stichting GC Spiehof Boekelo	176	175	1	146	2.869
725	Stichting GC Erve Braakman	555	540	15	441	8.913
730	Stichting Golfbaan de Vlietlanden	504	481	23	551	7.885
731	GC Losdorp	65	65	0	76	1.082
732	Stichting Arbor Golf	708	696	12	765	11.688
735	Stichting Dutch Golf Putten	499	480	19	471	8.150
736	Stichting Openbare GC Dronten	469	456	13	447	7.509
737	Stichting GC The Dutch	855	828	27	886	11.151
739	De Zeeuwsche	533	498	35	415	8.454
740	We are Golf BV	1.254	1.180	74	1.207	20.261
741	GWS-Golf BV	101	100	1	123	1.673
744	Stichting Promotie Limburg Golfland	1.344	1.324	20	1.101	22.083
745	GC Weilenseind	0	0	0	363	0
746	Golfbaan Schinkelshoek	721	706	15	644	11.879
747	Stichting Golf Liemeer De Bovenlanden	849	798	51	261	13.295
748	Stichting Club NL	240	235	5	214	3.560
749	GC Zuid-Drenthe	151	140	11	148	2.071
750	Stichting Dutch Golf Hattem	457	426	31	451	7.334
751	Stichting Twentse Golf Academy	579	561	18	577	9.229
752	Golfcentrum Amstedijk BV	748	714	34	614	12.144
753	GC Nederland	4.486	4.328	158	4.526	72.654
754	Stichting GC Westland	444	432	12	415	7.213
755	Stichting Ontwikkeling Open Golf Zandvoort	1.967	1.811	156	2.069	31.427
756	Stichting Nederlandse Pitch & Putt Bond	1	1	0	0	17
757	Stichting Golfsport Bentwoud	621	599	22	519	10.145
758	G&CC 't Kruisselt	182	181	1	178	2.990
759	Shortgolf Vereniging Flevoland	264	248	16	203	4.161

D-LEDEN	2016	VOLW.	JUN.	2015	BEDRAG
760 Stichting Holland Golf	1.854	1.761	93	1.539	30.082
761 GC Terschelling	213	205	8	225	2.835
762 The International GC	382	351	31	319	6.070
763 Stichting Hoenderdaal Sport	591	556	35	486	9.548
765 European GC	200	188	12	167	3.145
766 Stichting Registratie Golf	2.268	2.143	125	1.828	36.649
767 Stichting TCGC	207	200	7	152	3.346
768 The Duke	770	592	178	671	10.738
769 Golf Stichting MGV	2.033	1.947	86	1.400	33.110
770 Stichting Lingewaard Golf	181	177	4	172	2.959
771 Stichting Handicapregistratie Golfbaan Welschap	304	298	6	264	4.852
772 Stichting De Goese Golf	911	865	46	912	14.635
773 Stichting Vlietrand Golf Rijswijk	296	262	34	277	4.645
775 GC Europe	1.000	991	9	1.016	16.319
777 Stichting De Blanckenborg Golf	45	45	0	73	739
778 GV De Heensche	180	179	1	174	2.989
779 Stichting Golf Club Den Heikant	176	176	0	184	2.920
780 Stichting Trumpi Golf	1.485	1.426	59	1.135	24.233
781 Stichting VIP-Golf	349	319	30	335	5.560
782 Stichting International Sports Society	332	313	19	316	5.369
783 KLM GV	584	584	0	557	8.424
784 Vereniging Countrygolf Ees	149	147	2	119	2.368
785 Golf Pro-Motion BV	1.858	1.795	63	1.669	30.388
786 Stichting GC Bladel	121	115	6	81	1.890
788 Stichting Golfbaan Oss	285	271	14	195	4.522
790 Stichting GC Noordeloos	232	221	11	143	3.739
791 Stichting Golfcentrum Eindhoven	119	119	0	29	1.939
792 GC Ter Specke	195	195	0	0	3.247
793 Stichting GC de Wehlse Heerlijkheid	15	15	0	0	122
794 Stichting Golf Maasduinen	256	249	7	0	3.964
795 Stichting Golfbaan Molenslag	131	131	0	0	2.000
796 Stichting Petrus en Paulus	72	69	3	0	1.163
Totaal	132.678	129.001	3.677	127.396	2.140.029

GOLFBANEN	2016	VOLW.	JUN.	2015	BEDRAG
300 Golfpark Almkreek	0	0	0	20	0
301 Golfbaan Beemster	0	0	0	3	0
304 Golfcentrum De Batouwe	5	5	0	90	83
307 Golfbaan Catharinenburg	4	3	1	3	58
308 Golfpark Soestduinen	1	1	0	0	17
310 Golfbaan Dirkshorn	5	4	1	32	75
312 Stichting Golfbaan Landgoed Bergvliet	5	5	0		83
313 Edda Huzid G&CC	143	134	9	199	2.306
315 Efteling Golfpark	68	62	6	63	1.082
317 Golfexploitatiemaatschappij Naarderbos	141	128	13	122	2.239
321 Golfpark Groendaal BV	3	2	1	1	42
323 Golfbaan Spierdijk	- 10	- 8	- 2	10	- 150
324 Burggolf Herkenbosch BV	15	15	0	16	250
327 Golfpark De Biltse Duinen	0	0	0	2	0
329 Golfbaan de Lage Mors	1	1	0	6	17
330 Stichting Openbare Golfbaan Kralingen	10	5	5	26	125
334 Crayestein Golf	16	16	0	190	266
336 Golf Event Center/Unigolf Lelystad	3	3	0	2	50
340 Stichting Aanleg en Expl. Golfbaan Ockenburgh	20	16	4	9	300
342 Rhoon Golfcenter	33	32	1	27	541
354 Golfbaan Waterland-Amsterdam	0	0	0	2	0
356 Stichting Golfbaan Westwoud	0	0	0	18	0
365 Golfbaan Land van Thorn	1	1	0	9	17
368 Golfbaan Sluispolder	4	0	4	1	0
370 G&CC Regthuys	236	228	8	232	3.863
371 GC 't Lohr	1	0	1	1	0
373 GC Maastricht	1	1	0	42	17
375 BV Exploitiemij. Golfbaan Amelisweerd	6	4	2	10	83
377 Sportfondsen Voorschoten BV/GB Het Wedde	7	7	0	6	117
379 Golftuin Zwolle	0	0	0	0	0
380 Golfbaan Landgoed Welderen	9	0	9		0
414 Golfbaan Tespelduyn BV	17	16	1	21	275
Totaal	745	681	64	1.163	11.756

GEASSOCIEERDEN	2016	VOLW.	JUN.	2015	BEDRAG JAARL. BIJDR.	
917 Young Gentleman GC	63	63	0	64	782,70	450
918 CB&I GC	45	45	0	45	546,90	450
920 GC De Bakker	101	96	5	95	1.368,35	450
930 Amsterdamsche Senior Golsociety	35	35	0	35	241,95	450
942 Golfmannen.nl	17	17	0	17	283,05	450
950 Stichting Tata Steel Golf	144	144	0	137	2.056,80	450
Totaal	405	400	5	393	5.279,75	2.700

TOTAAL GENERAAL	
Totaal vrije golfers via Stichting tot Bevordering van de Golfsport	2.105.757
A- en B-leden	2.162.656
C-Leden	259.906
D-Leden	2.140.027
Golfbanen	11.754
Geassocieerden	7.980
Correcties	- 2.048
Totaal	6.686.032

Recapitulatie van de financiële resultaten 2016 ten opzichte van de begroting 2016

HOGERE BATEN		
Bijdrage bestedingsplan NOC*NSF	39.100	
Vrije golfers	49.737	
Publicaties	25.883	
Diversen	162.105	
	276.825	
LAGERE BATEN		
Contributies	- 78.574	
Sponsors	- 31.506	
Interest en koersverschillen	- 47.374	
	- 157.454	
		119.372
HOGERE LASTEN		
Wedstrijden	- 9.501	
Topgolf	- 27.819	
Dienstverlening	- 47.050	
	- 84.370	
LAGERE LASTEN		
Bureaunkosten	- 6.875	
Beleid	25.579	
Verenigingskosten	127.694	
Consolidatiemaatschappijen	1.180	
Diversen	15.012	
Saldo begroting	75.000	
	237.591	
		153.220
Resultaat voor bestemming		272.592

Het Financieel Verslag 2016 is onderdeel van het Jaarverslag 2016, een uitgave van de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie te Utrecht.

Redactie

Koninklijke Nederlandse Golf Federatie
(Jan Bolk, Daniëlla Demont en Jeroen Stevens)
en Jan Daan Hillen, tekstschrijver

Ontwerp

Kaire Guthan, Dependance Rotterdam

Fotografie

Koen Suyk

Redactieassistentie

Mirjam Giepmans

Productie

Jan Daan Hillen tekstschrijver
© 2017 NGF
Alle rechten voorbehouden

EY
Building a better
working world
ey.com

EY
Power
Ball Team

